

СЛАВЯНИНЪ

ПОЛИТИЧЕСКО-ЛИТЕРАТУРЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Пазва три пъти въ седмицата
всѣки:
Вторникъ, Четвъртъкъ и Събота.

ЦѢНА:
За година 20 лева сребърни
„ шестъ месеци 12 лева ср.
„ три „ 7 „ „
Единъ брой 20 стотинки.

Свѣко косто се отнася до вѣстника
надписва се направо до
Т. Х. Станчевъ въ Русчукъ

Неплатени писма не се приематъ
Ръкописи назадъ се невращатъ

За обявления се заплаща:
За всеки рѣдъ при пръвѣ пътѣ 20 ст.
За „ „ „ вторий „ 10 ст.

Руссе, 22 Август 1884 год

Още кратко врѣме и въпроса за заплатитѣ на чиновницитѣ ще ся яви на публицистическата сцена. Още единъ месѣцъ и нашата журналистика трѣбва да се занимае и каже двѣ думи въ полза или въ вреда на нашитѣ чиновници. Ний сега прибързваме съ това, защото, заедно съ този въпросъ, имаме намѣрение да поговоримъ за отчисленията на едни и назначенията на други чиновници.

За първия въпросъ:

Отъ частни писма, що сме получили изъ София се учимъ, че министра на финанситѣ г. П. Каравеловъ, предъ видъ на туй, че подъ натиска на бившето Цанково министерство и съ силата на антиконституционното Народно Събрание, нарѣчено „патриотическо“ отъ г. Помянова, бѣше осакатило доста несправѣдливо заплатитѣ на чиновницитѣ, като бѣ ги намалило почти на половина, предъ видъ на туй испратилъ е въ другитѣ министерства преписъ отъ изработения проектъ, за ръководство при съставяването на частнитѣ си бюджети, въ който проектъ, заплатитѣ на всичкитѣ чиновници сж биле съразмѣрно увеличени. Слѣдъ съставяването на общия бюджетъ и слѣдъ внасянето му въ идущата сессия на Народното Събрание, дневното министерство имало е намѣрение да изиска най-убѣдително отъ народнитѣ представители едно справѣливо опредѣление на чиновническитѣ заплати.

Както честитѣ отчисления на чиновницитѣ, тѣй и честитѣ променявания на заплатитѣ, много злѣ влияятъ върху чиновницитѣ въ всяко отношение и, слѣдователно, върху самата правителствена машина. Ний разбира се, неможемъ да стоимъ на опази първобитностъ и дивотия, като бившето „патриотическо“ Народно Събрание на Цанкова, дѣто да казваме, че чиновницитѣ получавале кои по 800 кои по 1000 гроша въ месѣцъ и да ги обвиняваме, за че *„всѣка заранъ пили кафе съ млѣко.“* Ний поддръжаме, че ако Народното Събрание желае да има честни и вѣрни изпълнителни членове на държавната машина, трѣбва да постави самитѣ тѣзи членове въ състояние, да се движатъ честно и смѣло, около главното колело на тази машина. Кадѣто се търсятъ честностъ и вѣрностъ, трѣбва да се дадѣтъ довѣрие и възможностъ. Отъ друга страна несигурността на чиновницитѣ, като: непостояннитѣ заплати и неизвѣстността да ли чиновника ще може да прокара за една година поне на една и сжца служба (тѣ сж като надничари: днесъ се назначава, а утрѣ още рано-рано се испѣжда) повече развращава чиновницитѣ и направлява ги къмъ не толко честното изпълнение на своитѣ обязанности. Има чиновници, които по убѣждение принадлежатъ къмъ една партия и подъ страха да не бѣдатъ отчислени

(защото знаятъ, че сж шарлатани) работятъ контра правителството въ полза на една оппозиция, къмъ която ужъ принадлежатъ, въодушевена отъ егостически публудения и жажда за авторитетъ и тиранизация. Тѣй, напримѣръ имаме точни свѣдения, че началника при финансовото Министерство г. Михалъ Теневъ, безъ знанието и съгласието на г. Министра Каравелова, испратилъ е умишлено като ръководство въ другитѣ министерства преписъ отъ проектъ на една друга комиссия по заплатитѣ на чиновницитѣ, когато въ самото отношение прямо и ясно е било казано, че се испраца преписъ отъ проекта изработенъ отъ кодификационната комиссия. Експлоатация на довѣрие въ видъ на фалсификация, отъ която противницитѣ би се възползувале да настроятъ чиновницитѣ противъ дневното правителство, срѣдство за борба. Трѣбва да споменемъ при туй, че фалсификатора или обманника е билъ испроводилъ въ другитѣ министерства преписъ отъ проекта на комиссията, въ която той е участвувалъ и въ който проектъ заплатитѣ на чиновницитѣ особено въ статистическото бюро, значително биле по малки отъ тия, показани въ проекта на кодификационната комиссия, съ исклучение само на неговата заплата, която отъ кодификационната комиссия е била предвидена съ 6,000 лева годишно, а отъ комиссията, въ която и той е участвувалъ съ 7,200 лева! Както се види, цѣлѣта на началника г. Михала Тенева е била двойка: 1-о да уздрави себѣ си съ 1200 лева годишно повече и 2-о да се експлоатира довѣрието и се произведе негодование отъ страна на чиновницитѣ противъ дневното министерство, като неинтересующе се въ заплатитѣ имъ.

Разбира се, че тайната се била съобщила и на Monsieur Тенева и на г. Каравелова и обманника е получилъ своето възнаграждение за тази му експлоатация-фалсификация.

Ний не цѣхмѣ да се простираме на дълго и широко върху тази случка, ако само обманника бѣше пѣвкой безчестенъ Консерваторъ. Но той е, Господа, Цанковитѣ и пѣлни лагера на новата партия, стои гордо ужъ подъ байрака на второстепенната Консервативна партия и услава и подкрепва принципитѣ и могуществото на свѣти Цанкова. Ако фалсификацията на онази дечурляга, що се казва Харитонъ Генадиевъ, извършена съ знанието и желанието на неговото тогава началство, произведе такъв шумъ въ печата и го повика предъ сѣдилището, то колко повече заслужва това обманника Теневъ, който е извършилъ своята обманъ безъ знанието на своя министръ, своето началство? Но, достатъчно!

Слѣдъ туй дохожда редъ да кажемъ що-годѣ и за отчисленията на други чиновници.

Не отдавно пѣккоп отъ вѣстницитѣ у насъ казваха, че по-добрѣ ще направи Каравеловото министерство, ако не отчислява нито единъ отъ чиновницитѣ. Други пакъ говореха, че при истинно-либерално министерство и чиновницитѣ трѣбвало да бѣдѣтъ хора, които да са поддръжале исклучително неговитѣ принципи и убѣждения. Ний не се съгласяваме нито съ еднитѣ, нито съ другитѣ, защото неможемъ да не признаемъ, че се намиратъ и чиновници, исповѣдующи Консервативни начала, но които честно и достойно занимаватъ службитѣ си. — Чиновници, които въ службата си не търсятъ срѣдства за борба противъ своитѣ противници по идея, въ вреда на държавнитѣ ни интереси. Такива хора ний наричаме патриоти. Обратно. Неможемъ пакъ да откажемъ, че има чиновници създадени въ преврата и за преврата, на когото само сж биле вѣрни служители и слѣдватъ още да тѣпчатъ правата на народа, да занимаватъ служби несъответствующи на тѣхнитѣ способности, хора търпими въ компромиса, а *свършено* негодни за служители при едно чисто конституционно управление. Тѣхъ наричаме шарлатани, отъ които ще намѣрите и въ консервативния и въ отцепническия лагеръ на либералната партия. Случая съ г. началника Тенева нека ни служи за доказателство и за туй заключение.

За туй, като представяме горнитѣ размисления, ний мислимъ, че настоящето министерство трѣбва строго да се придържа о правилото: честнитѣ и достойни чиновници безъ разлика на партия не трѣбва да се отчисляватъ, а безчестнитѣ и шарлатанитѣ безъ разлика на партия, да се отчисляватъ и замѣтватъ съ хора, които можѣтъ да принадлежатъ полза на държавата съ честното и добросъвѣстно изпълнение на своитѣ обязанности.

Това е нашата послѣдня дума

НАРОДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВЪ ШВЕЙЦАРІЯ.

(Продължение)

Швейцарския народъ може съ такава гордостъ да покаже и на жертвитѣ, които той дава въ полза на народното просвѣщение, както и на резултатитѣ на нѣговата школа. Разносикитѣ на началнитѣ училища въ 1871 год. се равнявали на 8.708.174 франка т. е. падало са: по 3,25 на всеки жител или по 21 фран. на ученикъ. Въ 1881 год. похарчено бидо за тоя предметъ 14.781.616 франка или 5.20 франка на человекъ или по 34 франга на ученикъ. Освѣнь континанитѣ и общински бюджети, съдържанието на ученицѣт се гарантира още съ специални, училищни фондове, почия на всѣкъждъ задължителни. Тия фондове (Primarschulfonds) се съставятъ и допълнятъ отъ официалнитѣ источники, тѣй сжцо и отъ *частнитѣ пожертвования*, които достигатъ често въ нѣкой отдѣленъ случай много хиляди. За величината на специалното имущество може да се сѣди по слѣдующитѣ данни: въ 1871 година то съставлявало 86 647.507 фран. или 33 фр. на человекъ, а 208 фр. на ученикъ; десетъ години по-послѣ, то са е утолѣно до толкова, чото е замнало даже 1/2 та си именно съ 51 милионъ, или общо 137.534.497 франка, тѣй што 48 фр. се пада на всеки жител или 317 фр. на ученикъ. На всеки

